

SITUASJONER

Etter den forvirrende mengde av sensasjonner i tiden omkring Himmlers tilbud og Hitlers død synes bildet av den politiske og militære utvikling nå å bli klarere:

Himmler tilbød å kapitulere overfor vestmaktene, men ikke overfor Russ-land. Tilbudet ble selvsagt avvist. Det tyskerne nå forsøker, er etter alt å se på sett og vis å gjennomføre i praksis den plan som lå bak Himmlers tilbud.

Det som i disse dager skjer på det vestlige område er nemlig ganske enkelt den ting at tyskerne holder en skjerm av motstand overfor russerne, mens troppene bak denne skjerm vestover og overgir seg i masser til britiske og amerikanske styrker. Et typisk eksempel på dette så man i Mecklenburgområdet, hvor et tilbud fra den tyske ansjef og ensidig kapitulasjon selvsagt ble avvist av Montgomery, men hvor jo ingen kunne hindre at en halv million menn i løpet av en dag strømmet mot vest og overga seg til britene, mens tyske baktropper fortsatt søkte å synke russenes frammarsj. En liknende gjentak seg i det danske operasjonsområde: I samme øyeblikk som Montgomerys styrker hadde nådd grensen, kapitulerte tyskerne i Danmark (og samtidig i Nord-Tyskland og Nord-Vest-Tyskland, hvor de også sto bare overfor britiske styrker).

Det eneste sted hvor russisk og vestalliert operasjonsområde på kontinentet nå støter opp til hverandre, er i Böhmen; her er tydensynlig en liknende utvikling i gang, og det kompromiserende ved at det samtidig er kommet til en tsjekkisk reisinng - og man kan vel vente å se slutten på det i aller nærreste fremtid.

Bortsett fra noen ubetydelig tyske laguer på kontinentet, vil da Norge være det eneste tsjekkbesatte område som står igjen, og verdens tyne hviler i disse dager på vårt land. Hva skal det bli til her?

Den omstendighet at styrkene i Norge ikke kapitulerte samtidig med styrkene i Danmark og at Dönitz nå er kommet hit, er i og for seg ikke egnet til å virke forstillegende. Dönitz oppgave er å gjennomføre kapitulasjonen, og så lenge denne oppgave ikke er helt tilendebrakt, må han jo ligge et sted å oppholde seg hvor tyskerne ennå har makten og ikke er umiddelbart truet. Det eneste slike sted nå er Norge. Her har han også sitt akterutslagsrestene av den tyske flåte og den eneste gjenværende inn-tekter del av armen. Den dette betyr ikke i og for seg at det er sannsynlig tyskerne vil kjempe her. Alt som er skjedd og alt hva som er sagt i de siste tyske proklamasjoner tyder på at når styrkene i Böhmen også har kapitulert, vil overgivelsen i Norge også følge.

Det kan imidlertid være en viss tid. Det meddeles at tyskerne i Norge har tilbudt å kapitulere overfor vestmaktene, men at Montgomery har avslått å drifte en tysk overgivelse hvis det ikke kan skje i samsråd med russerne. I alt vesentlig er Norge såvidt man kan skjønne, vestalliert operasjonsområde, men russerne har også en front her, i Kirkenesområdet, som følge av utviklingen av det finske felttog. Under disse omstendigheter vil naturligvis den omstendighet at tyskerne foreløpig bare har tilbudt kapitulasjon overfor vestmaktene komplisert situasjonen noe. Det er imidlertid høyst usannsynlig at det ikke vil kunne finnes en utvei så man kan unngå et vestalliert felttog i Norge - selv om det slik forholdene er nå vesentlig ville blitt en symbolsk handling. Når krigen i virkeligheten alt er slutt, er det utenkelig at det skulle være nødvendig å trekke denne sluttakt ytterligere noe ut med risiko for nye ofre og ødeleggelse. Det eneste vi foreløpig har å gjøre er forisett å oppføre oss rolig, verdig og disiplinert, la alt mest rullig gå sin vanlige gang, og ikke slippe av seg noen forsiktighetsregler. Hvis minst er det viktig å slå ned opp-lyssede rykter. Selv om kapitulasjonen i ro og erden i Norge er over-veidende sannsynlig og vel også må være nær forestående når partene får

forhandlet seg til rette, må vi være våre forberedt på alle eventualiteter og ikke ved overrulle handlinger forsville noen sjanser - hverken for en fredelig utvikling her eller for å kunne gjøre en aktiv innsats hvis det, mot formodning, skulle bli nødvendig.

I tilslutning til disse forordninger som tidligere er gått ut fra frontens Ledelse og Forsvarsdepartementet vil den norske regjering rette en tak- trengende henvendelse til alle det norske folk om å opptre på en verdig og verdig måte i disse dager. Under hele okkupasjonen har vi ført kampen for vår selvstendighet med enestående selvbeherskelse og disiplin. Det er av den største betydning for norske liv og slendri at vi i den foreliggende situasjon ikke foretar noen uoverlegte handlinger. Opptre verdig. La dere ikke provosere av tyskerne og provoser ikke dem. Unngå demonstrasjoner, streik, og andre uoverlegte handlinger. Den norske regjering er i stadig kontakt med Hjemmefrontens Ledelse, med våre allierte og den allierte overkom- Strøms det foreligger noe nytt, vil dette bli meddelt over kringkasting fra London. Husk at alle beskjeder og ordrer vil komme over London Radio. Imidlertid det foreligger slike ordrer, tjener en hver Norges sak best ved å vise den samme ro og selvbeherskelse og den samme disiplin som hittil.

NYHETENE SØNDAG

Etter at de tyske styrker i Nederland, Danmark og Nordvest-Tyskland, i alt i million menn har overgitt seg, kommer melding om at også to tyske armegrupper i Østerrike har overgitt seg. Det dreier seg om mellom 200 og 400.000 menn. De allierte armeer fra Italia er rykket inn i Østerrike. Styrker fra 3. arme har embret Linz. Kampen for Tsjekkoslovakias frigjør- else er begynt. Den amerikanske 3. arme er rykket inn i landet og har er- bredt Pilsen. Samtidig er tsjekkiske patriner gått til aksjon. De hadde her- råddet over Praha, men natt til søndag kom det i radio en appell om hjelp fra amerikanerne og russerne. 2 russiske hærer rykker inn i Böhmen og Mähren og ble sist rapportert å stå 200 km fra Praha. Det meldes at det foregår forhandlinger om overdragelse av administrasjonen i Böhmen og Mähren til tsjekkene, men samtidig opplyses at det foregår gatekamper i Praha. - Et stort antall fly landet på en flyplass utenfor Oslo natt til lørdag og i løpet av lørdagen. De fleste kom fra Danmark, men også endel fra Nord-Tyskland. - Dönitz kringkastet lørdag aften at forbud mot tysk og- riljekrig og ga ordre til å stanse ødeleggelse av transportvirksomhet, alle anlegg og alle opplag av fødevarer. Han nevnte spesielt at dette også gjaldt Norge. - På autoritativt tysk hold demonteres at Dönitz er kommet til Oslo. Han befinner seg på en helt annen kant, sier tyskerne. - Flybåne allierte tropper er kommet til Kjøbenhavn. Gatene var fulle av begeistrede menneske- masser da de første briten helst inntog. Dr. Best og de danske nazistens "fører" Fritz Clausen er arrestert. Dans politi er kommet fra Sverige for å hjelpe hjemmestyrkene og opprettholde ro. Det meldes om livlig sluttakt- ting i Kjøbenhavn og flere steder på landsbygden under hjemmestyrkernes an- vepning av SS-folk og tyske marinesfolk. Heller ikke i Nederland har av- ningen foregått utan uroligheten. - Det tyskkontrollerte skandinaviske led- granbyrå meddeler at den tyske kommandant i Norge Bjørn har tilbudt ba- tingelsesløs overgivelse og den nazistiske kommissar Terboven er truet til- bake. Montgomery har svart at han ikke kan akseptere overgivelsen bare til de vestallierte. En overgivelse må også skje overfor russerne. Søndag med- des at Dönitz og Flensburg Radio har gitt ordre til at alle skip i de overgitte områder skal innstille all kamp og at skipene ikke må senkes. - Russerne har erobret Swinemünde og Peenemünde hvor tyskerne hadde forstær- drift av V-2-ropen. Rügen er okkupert. - Eden har meddelt at drøftelsen av det polske spørsmål på San Fransiskokonferansen må forstås fremtil det fore- ligger nærmere opplysninger om 16 polske ledere som i mars reiste fra Lon- don og nå oppgis å være arrestert av russerne.